

ÉPÍTETŐ:
Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság

5540 Szarvas, Anna-liget 1.

Tel.: +36 66 313 855; e-mail: kmnp@kmnp.hu

GENERÁLTERVEZŐ:

BERPROMER Mérnöki és Szolgáltató Kft.

5600 Békéscsaba, Penza ltp. 22. A. I. 4.

Tel: 30/684-07-60; E-mail: biro.zsolt@berpromer.hu

Törzsszám: BER-2024/4

2024. március hó.

Projekt megnevezése:

**Kardoskút, Sóstói-telepen őshonos juh állattartó telep
fejlesztése és bővítése**

ELŐZETES VIZSGÁLATI DOKUMENTÁCIÓ

ver 1.1

Tartalomjegyzék

1. Előzmények	4
2. Az előzetes vizsgálati dokumentáció	5
2.1. A tervezett beruházás célja	5
2.2 A tervezett tevékenység alapadatai	5
2.2.1. A tevékenység volumene	5
2.2.2. A telepítés és a működés vagy használat megkezdésének várható időpontja és időtartama, a kapacitás- kihasználás tervezett időbeli megoszlása	6
2.2.3. A tevékenység helye és területigénye	6
2.2.4. A tevékenység megvalósításához szükséges létesítmények	8
2.2.5. A tevékenység megvalósításának leírása	11
2.2.6. A tevékenységhez szükséges teherszállítás nagyságrendje	12
2.2.7. A már tervbe vett környezetvédelmi intézkedések	12
2.2.8. A tevékenység telepítéséhez, megvalósításához szükséges kapcsolódó műveletek	12
2.3. A számításba vett változatok összefüggése, amelyek befolyásolták a telepítési hely és a megvalósítási mód kiválasztását	12
2.4. A környezet igénybevétel várható mértékének előzetes becslése a tevékenység szakaszaiként	13
2.4.1. Levegőtisztaság védelem	13
2.4.2. Zaj- és rezgésvédelem	15
2.4.3. Vízvédelem	18
2.4.4. Hulladékgazdálkodás	19
2.4.5. Talajvédelem	22
2.4.6. Az épített környezet védelme	23
2.4.7. Táj- és élővilág védelem	24
2.5. A környezetre várhatóan gyakorolt hatások előzetes becslése	24
2.5.1. A hatótényezők által előidézett hatásfolyamatok	24
2.5.2.A hatásfolyamatok kiterjedésének vizsgálata	24
2.5.3. Az esetlegesen fellépő környezeti állapotváltozások	24
2.5.4. A NATURA 2000 területet érintő hatások	24
2.5.5. Az országhatáron áttérjedő környezeti hatás bekövetkezésének lehetősége	24
2.5.6. Hatásbecslési dokumentáció	24
3. Összefoglalás	25

Mellékletek:

- 1.sz. melléklet: A földhivatali tulajdoni lap és térképmásolat
- 2.sz. melléklet: Rajzmelléklet:
 - E-1 Áttekintő helyszínrajz
 - E-2 Átnézetes helyszínrajz
 - E-3 Konceptió helyszínrajz
 - E-4 Látványképek
 - E-5 A tervezett tevékenységek összesített hatásterületének lehatárolási helyszínrajza
- 3.sz. melléklet: Az élővilág felmérési dokumentáció (természetvédelmi tervfejezet) és szakértői igazolás
- 4.sz. melléklet: A hatásbecslési dokumentáció
- 5.sz. melléklet: Rezilienciavizsgálat
- 6.sz. melléklet: Fényképdokumentáció

ALÁÍRÓLAP

Felelős építész tervező:

Füzes András okleveles építészmérnök

É/1; 01-4884

1082 Budapest, Üllői út 66.B. II. lph.

Tel.: 70/238- 3342 e-mail: fuzes.andras@gmail.com

**Környezetvédelmi
szakértő:**

Bagyinka Ferenc okl. környezetgaz. agrármérnök

SZKV-1.1;1.2;1.3;1.4; 04-0592

5600 Békéscsaba, Hajnal u. 6.

Tel.: 30/648-5150 e-mail: bagyinka.ferenc@gmail.com

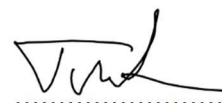

**Természetvédelmi
szakértő:**

Tar Levente természetvédelmi mérnök

SZ-059/2014.

5600 Békéscsaba, Zsíros u. 10.

**Út- és közmű tervező,
ügyvezető:**

Biró Zsolt okleveles építőmérnök

KÉ-K; VZ-TEL; VZ-VKG; 04-0420

5600 Békéscsaba, Penza ltp. 22. A. I. 4.

Tel.: 30/684-0760 e-mail: biro.zsolt@berpromer.hu

1. Előzmények

Kardoskút, Sóstói- telep Kardoskút Község külterületén található -nyugati irányba- Hódmezővásárhely irányába. A Sóstói telep a Dél-Alföld legjelentősebb szikes tava, a kardoskúti Fehér-tó mellett található. A Sóstói telep a valamikori Vásárhelyi-pusztta természetközeli állapotban fennmaradt központi része. A Dél-Tiszántúl egyik legnagyobb egybefüggő pusztafoltja. A pusztta a Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság vagyonkezelésében van.

A kardoskúti Sóstói- telepen ezres egyedszámú őshonos magyar szürkemarha, illetve több százas cigája és racka juh állomány található. E régi magyar háziállatfajták legeltetésével biztosítható a Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság vagyonkezelésében lévő védett területeinek kedvező természeti állapotban tartása, a törzsállomány tenyésztésével komoly génmegőrzési munka is történik.

A fentiekhez igazodva a Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság a vagyonkezelésében lévő Kardoskúti Tájegység területén található, Kardoskút 0225/2 helyrajzi számú ingatlanon meglévő őshonos (Cigája) juh mintatelep fejlesztését és bővítését irányozta elő KEHOP Plusz pályázat keretében. A beruházáshoz kapcsolódóan a szomszédos ingatlanokon megvalósul továbbá hídmérleg, csapadékvíz elvezetés és a villamos energia hálózat átépítése/korszerűsítése.

Tekintettel arra, hogy a tervezett tevékenység beruházási helye, a Kardoskút 0225/2 hrsz. NATURA 2000 területen fekvő védett természeti terület, a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló **314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 3. sz. mellékletének 128. d) pontja alapján** a környezetvédelmi hatóság előzetes vizsgálatban hozott döntésétől függően környezeti hatásvizsgálatra kötelezett tevékenység.

A Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatósága a BERPROMER Mérnöki és Szolgáltató Kft.-t bízta meg a generáltervezési feladatokkal, így többek között az előzetes vizsgálat iránti kérelem mellékleteként benyújtandó előzetes vizsgálati dokumentáció 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 4. sz. melléklete szerinti tartalommal történő elkészítésével. **A dokumentáció a tervezett kivitelezési és üzemeltetési tevékenységek mellett a felhagyás környezeti hatásait, hatásterületét vizsgálja és mutatja be azzal a megjegyzéssel, hogy a tevékenység felhagyása, valamint a telep és építményeinek az elbontása az előzőekben ismertetett kiemelt génmegőrzési feladatok ellátása okán egyáltalán nem tervezett.**

Az előzetes vizsgálati dokumentáció elektronikus formában kerül benyújtásra a Békés Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztályára (5700 Gyula, Megyeház u. 5-7. sz.).

Az elsőfokú környezetvédelmi hatóság BE/38/01181-3/2024. ügyiratszámú végzésében hiánypótlást írt elő. Jelen dokumentáció és mellékletei az előzőekben hivatkozott ügyiratszámú hiánypótlásban előírtakkal kiegészített teljes előzetes vizsgálati dokumentáció.

2. Az előzetes vizsgálati dokumentáció

2.1. A tervezett beruházás célja

A tervezett beruházás elsődleges célja a Kardoskút 0225/2 hrsz. területen, hogy az új őshonos juhhodályok, új szociális épület, belső út- és közműhálózat, új víztermelő kút, új kútház, és tűzivíztároló építésének megvalósítását követően a telepen folytatott juhtartás körülményei javuljanak mind az állattartás, mind az azt kiszolgáló infrastruktúra tekintetében.

A fejlesztéshez kapcsolódóan megvalósul továbbá a 0225/1, 0225/2, 0230, 0244, 0242, 0241, 0240 és a 0243/1 hrsz területeken a meglévő elektromos légvezeték kiváltása elektromos földkábelre, a 0222, 0230 és 0242 hrsz területre. A 0243/1 hrsz területen a meglévő gépszín épületen fotovoltaiikus kiserőmű telepítése kerül megvalósításra. A 0242 hrsz területen hídmérleg építése. A 0225/2 hrsz területre tervezett épületekről és burkolatokról levezetésre kerülő csapadékvíz a 0222 és a 0221 hrsz ingatlanokon valósul meg.

2.2 A tervezett tevékenység alapadatai

Az engedélykérő alapadatai:

- név: **Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság**
- cím: **5540 Szarvas, Anna- liget 1.**
- képviseli: **Dr. Tirják László igazgató**
- Tel.: **+36/66/313-855**
- Fax: **+36/66/311-658**
- E-mail: kmnp@kmnp.hu
- KÜJ szám: **100 138 531**

Az építési beruházás tárgyát képező építmény, építési munka jellemző adatai:

Az előzetes vizsgálati dokumentáció készítésekor a létesítmény főbb térbeli összefüggéseit, tervezett műszaki megoldásait tartalmazó koncepció terv áll rendelkezésre.

Az épületkomplexum előzetes költségbecslésre alapozott tervezetése még előkészítés alatt van.

Ennek megfelelően a továbbiakban a tervezett projekt bemutatására a jelenleg rendelkezésre álló adatok alapján kerül sor.

2.2.1. A tevékenység volumene

A 0225/2 hrsz területen megvalósuló fejlesztés révén biztosított lesz 1.000 db juh (71 számosállat) téli szálláshelye, valamint etetése- itatása az állatok legelőről való őszi behajtásától a tavasszal legelőre történő kihajtásáig.

2.2.2. A telepítés és a működés vagy használat megkezdésének várható időpontja és időtartama, a kapacitás- kihasználás tervezett időbeli megoszlása

A kivitelezés megkezdésének előzetesen tervezett időpontja 2026. április, figyelembevéve a pénzügyi eszközök rendelkezésre állását, a közbeszerzés, a tervezés előkészítés, a tervezés, az engedélyeztetés időigényét.

A kivitelezés tervezett kezdési időpontja: 2026. április
A kivitelezés tervezett befejezési időpontja: 2027. július

2.2.3. A tevékenység helye és területigénye

A földrészlet helyrajzi száma:	0225/2 hrsz.
A földrészlet összes területe:	2 ha 8795 m ²
művelési ága:	kivett major
bejegyzés:	Védett természeti terület
	Natura 2000 terület
területfoglalás:	beépített terület: 1.742,55 m ²
	burkolt felületek: 4.180,36 m ²
	<u>tűzvíztározó felülete: 314,16 m²</u>
	összesen: 6.237,07 m ²

A földrészlet tulajdonosa a Magyar Állam, kezelője a Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság.

A 0225/2 hrsz terület földhivatali tulajdoni lapját és ingatlan nyilvántartási térképmásolatát az **1. sz. melléklet** tartalmazza.

1.sz. táblázat – a tervezett tevékenységek (kivitelezés, üzemeltetés, felhagyás) 2.4. fejezetben bemutatásra kerülő környezeti hatásainak hatásterülete

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület	Védettségi jellemző	Beavatkozással érintett létesítmény
0225/2	Kivett major	28.795 m ²	Védett természeti terület Natura 2000 terület	juhászati telep fejlesztése és bővítése, útburkolatépítés, csapadékvíz elvezetés és közmű fejlesztés
0188	Kivett országos közút	76.240 m ²	Natura 2000 terület	csapadékvíz elvezetés
0220/1	Legelő és gazdasági épület	362.384 m ²	Védett természeti terület Natura 2000 terület	elektromos közmű átépítése
0221	Kivett csatorna	6.552 m ²	Védett természeti terület Natura 2000 terület	elektromos közmű átépítése és csapadékvíz elvezetés fejlesztése
0222	Kivett saját használatú út	10.744 m ²	Védett természeti terület Natura 2000 terület	útburkolatépítés, elektromos közmű átépítése és csapadékvíz elvezetés fejlesztése
0225/1	Legelő	217.047 m ²	Védett természeti terület Natura 2000 terület	elektromos közmű átépítése

0230	Kivett saját használatú út	18.128 m ²	Védett természeti terület Natura 2000 terület	elektromos közmű átépítése és csapadékvíz elvezetés fejlesztése
0240	a) szántó, b) Kivett saját használatú út c) legelő	260.878 m ² 1.757 m ² <u>221.812 m²</u> 484.447 m ²	Védett természeti terület Natura 2000 terület	elektromos közmű átépítése
0241	Kivett csatorna	8.597 m ²	Védett természeti terület Natura 2000 terület	elektromos közmű átépítése és csapadékvíz elvezetés fejlesztése
0242	Kivett saját használatú út	10.573 m ²	Védett természeti terület Natura 2000 terület	elektromos közmű átépítése és hídmérleg építése
0243/1	Kivett gazdasági épület, udvar, szociális épület	31.090 m ²	Védett természeti terület Natura 2000 terület	elektromos közmű átépítése
0244	Legelő	525.865 m ²	Védett természeti terület Natura 2000 terület	elektromos közmű átépítése

2.sz. táblázat

Helyrajzi szám	Tulajdonos	Vagyonkezelő	Egyéb bejegyzések
0225/2	Magyar Állam	Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság 5540 Szarvas, Anna-liget 1.	-
0188	Magyar Állam	MAGYAR ÁLLAM Vagyonkezelő: MAGYAR KÖZÚT NZrt. 1024 Budapest, Fényes E. utca 7-13.	
0220/1	Magyar Állam	Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság 5540 Szarvas, Anna-liget 1.	
0221	Magyar Állam	Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság 5540 Szarvas, Anna-liget 1.	Vezeték jog: MVM DÉMÁSZ Áramhálózati Kft. 6724 Szeged, Kossuth Lajos sgt. 64-66.
0222	Magyar Állam	Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság 5540 Szarvas, Anna-liget 1.	-
0225/1	Magyar Állam	Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság 5540 Szarvas, Anna-liget 1.	
0230	Magyar Állam	Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság 5540 Szarvas, Anna-liget 1.	Vezeték jog: MVM DÉMÁSZ Áramhálózati Kft. 6724 Szeged, Kossuth Lajos sgt. 64-66.
0240	Magyar Állam	Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság 5540 Szarvas, Anna-liget 1.	
0241	Magyar Állam	Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság 5540 Szarvas, Anna-liget 1.	
0242	Magyar Állam	Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság 5540 Szarvas, Anna-liget 1.	Vezeték jog: MVM DÉMÁSZ Áramhálózati Kft. 6724 Szeged, Kossuth Lajos sgt. 64-66.
0243/1	Magyar Állam	Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság 5540 Szarvas, Anna-liget 1.	Vezeték jog: MVM DÉMÁSZ Áramhálózati Kft. 6724 Szeged, Kossuth Lajos sgt. 64-66.

0244	Magyar Állam	Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság 5540 Szarvas, Anna-liget 1.	Földmérési jelek elhelyezését biztosító használati jog: Békés Vármegyei Kormányhivatal 5600 Békéscsaba, Derkovits sor 2.
------	--------------	--	--

A beruházás által érintett területet a **2. sz. melléklet** helyszínrajzai szemléltetik az alábbiak szerint: E-1 jelű Áttekintő helyszínrajz, E-2 jelű Átnézetes helyszínrajz, E-3 jelű Konceptió helyszínrajz, E-4 Látványképek és **E-5 A tervezett tevékenység összesített hatásterületének lehatárolása**.

Kardoskút település helyi építési szabályzatáról szóló 12/2012. (X. 27.) számú önkormányzati rendelete alapján a beruházási terület övezeti besorolása Km-2 jelű – természetvédelemhez tartozó mezőgazdasági üzemi területek övezet.

2.2.4. A tevékenység megvalósításához szükséges létesítmények

A 0225/2 hrsz-en áll a nádfedeles három hodály, egy kútház és egy gémeskút. A két útmenti hodály közül az északabbra fekvő kerül elbontásra. A döntés alapjául szolgál a hodály szerkezeti kialakítása és az ebből is adódó leromlott műszaki állapota, valamint a technológiai nehézségek. A nádtető erősen elvékonyodott, jelentős felújításra szorul, továbbá az épület közel 10 m-es fesztávja felett kialakított két állószékes tetőszerkezet oszlopai beállnak a térbe, amik azon túl, hogy az egyre fejlődő technológiát akadályozzák, oly mértékben károsodtak a mélyalom káros anyagai és az állatok igénybevétele (dörgölőzőfa) miatt, hogy előreláthatólag nagyobb lenne az épület felújítási költsége, mint egy, a korszerű technológiákat is segítő új hodály építése. A kút szerkezetét és helyét tekintve sem megfelelő, így annak elbontása szükséges. A meglévő gémeskút nagyon leromlott állapotban van, de annak megtartása erősen javasolt a telephez és a környezetébe illesztve.

A beruházáshoz közvetlenül kapcsolódó létesítmények a Kardoskút 0225/2 hrsz-en találhatók!

Új juh hodály

A két, útmenti hodály közül a telep fő megközelítése felőli épület marad meg, és az új annak takarásában épül. Az alaprajzi kialakítás lehetővé teszi, hogy a tömeg egy olyan teresedést képezzen, ahol az értékes déli oldalon kifutó kapcsolódhat az épülethez, ahonnan a homlokzat helyenkénti keskeny megnyitásával kellő mennyiségű fény is jut a hosszú épületbe. A kifutó végében, az eresztúlnyúláshoz kapcsolódóan egy fedett-nyitott tér készül, ami árnyékot biztosít akár az állatoknak, akár az állatok ellátásához (pl. nyírás, körmölés, állatorvosi kezelés). A hodály hossz tengelye mentén egy 3 méter széles úton végigjárható az épület a takarmányozás és a kitrágyázás érdekében. Az épület egyik végében, a tetőszerkezet rászterében lehetőség van termény- vagy egyéb tároló kialakítására, de mobil karámelemekkel bárhol elkülönítő (pároztatás, ellés idején, beteg állat számára, stb.) is lerekeszthető. A hodályban vízhálózat épül ki önitató rendszerrel, valamint elektromos áram hálózat a juhtenyésztés igényeihez igazítva. Az állatok tartására szolgáló terület aljzatát a növekvő mélyalom miatt javasolt lesüllyeszteni (~36 cm). A hagyománynak és a tartástechnológiának a legmegfelelőbb a nádtető alkalmazása.

Új kishodály

A kosok elkülönített elhelyezésére épül, az új szociális épület helyén jelenleg meglévő épület kiváltására.

Új szociális épület

A szociális épület, a juhászok szállása a kutak védőtávolságának és a telepi egyéb építmények figyelembevételével úgy települ, hogy onnan rálátás legyen az egész telepre. Mint új épület, egységet képez az új hodállyal, miközben a telepítése a megmaradó épületekhez is igazodik. A program és az adottságok által kialakult átlós telepítés is indokolja az épületek tömegalakítását. A szociális épület ugyanazzal az építészeti eszköztárral épül, mint a hodály, csak a funkciónak megfelelően racionálisabban rendeződnek az elemek (nádfedés, fedett-nyitott tér, tornác, oszlopok, stb.). A kútházat célszerű integrálni a szociális épület tömegébe, hogy ne aprózódjanak el a tömegek. A másfajta funkciót az alaprajzi kialakítással és a homlokzatképzéssel szükséges érzékeltetni. A telep egyéb telkén lehetőség van napelem-rendszer telepítésére, aminek alkalmazása indokoltá teszi hőszivattyús rendszer alkalmazását a szociális épületben. Javaslat a tartaléktüzelés lehetőségének a kiépítése. A tornác előtti udvar részbeni zártsága a megmaradó hodály vonalát erősítő térfalképző gesztus. A szociális épülethez igazodva szükséges gépjármű parkoló is telepítésre kerül.

A keletkező kommunális szennyvizek gyűjtése egy 5 és egy 10 m³-es, előregyártott, vízzáró vasbeton aknában kerül összegyűjtésre. A nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz befogadói nyilatkozat alapján az ALFÖLDVÍZ Zrt. üzemeltetésében lévő orosházi szennyvíztisztító telepre kerül majd beszállításra.

Új nyílt tűzivíz tároló

A tűzivíz tározó az úthálózat mellett kerül kiépítésre kör alaprajzú szigetelt földmedenceként. A tűzivíztározó víztérfogata ~330 m³, melyből a hasznos víztérfogat (figyelembe véve az esetleges feliszapolódást és a téli jegesedést) 108 m³. A tűzivíztározó a meglévő terepszint alá kb. 1,1-1,2 m-rel kerül kiépítésre. A tározó köré kb. 60-70 cm töltés épül, amely a betonburkolattól kb. 30 cm-re emelkedik ki. A tározó környezetbe való illesztése érdekében a belső részsűnél vízepítési terméskő kerül elhelyezésre. A tározó megtáplálása a víztermelő kútból nyersvízzel történik a kútházból szabályozva. A tűzivíz tározóból fagymentes szabványos vízkivételi helye(ke)t kell kiépíteni, szilárd burkolattal.

Gémeskút

A meglévő kétkaros emelő szerkezet felújításra kerül.

Új fúrt kút

A telep napi vízkészletének biztosítása fúrt kút létesítésével biztosítható. Az alapadatok tekintetében a juhászati telep tekintetében a napi vízszükséglet az állattartást, a szociális épületekhez szükséges használati vízigényt, valamint a tűzivíztározó párolgási utánpótlását és a szociális épület körüli zöldterületek locsolását figyelembe véve 10-12 m³ jelent. A telep vízellátását biztosító fúrt kút létesítése vízjogi létesítési engedély köteles tevékenység, üzemeltetése vízjogi üzemeltetési engedélyhez kötött. A vízjogi üzemeltetési engedélyben engedélyezett éves kitermelhető vízmennyiség után, a kitermelt vízmennyiség függvényében évente vízkészlethasználati járulékot kell fizetni. A víztermelő kút mélysége a létesítési hely vízadó rétegének mélysége ismeretében határozható meg, amely a tervezés szakaszában a részletes hidrogeológiai szakvéleményben kerül meghatározásra. A koncepcióterv készítése során a térségben található víztermelő kutak talpmélységéről rendelkezésre álló információk alapján várhatóan 100-120 m talpmélységű, kiemelt kútfejű kút kerülne létesítésre. Az esetleges gáztanítás a kútfej mellett közvetlenül a szabadba biztosítható.

A víztermelő kútból egy búvárszivattyú segítségével termeli a vizet a kútházban elhelyezett víztisztító berendezésbe, ami a tisztítást követően kútház helyiség alatt süllyesztett víztározó medencébe kerül. A víztisztító berendezés üzeme a víztározó medencébe elhelyezett szintkapcsolókkal kerül biztosításra. A víztároló egyrészt mérsékli a víztermelő kút szivattyújának igénybevételét, másrészt rendkívüli helyzetben biztosítja a tartalék vízellátást. A víztárolóból a kitermelt víz hálózati vezetéken keresztül kerül elosztásra a felhasználás helyére. A hálózatban szükséges nyomás hidrofor alkalmazásával biztosítható. A szociális épület vízhálózata a víztisztító berendezés követően egy külön rendszeren kerül az épületbe. A dolgozók fogyasztására szolgáló víz palackozott ivóvízből kerül biztosításra.

Meglévő kútház bontása és új kútház építése

A meglévő Juhászati telep 1. sz. kút tartalék kútként funkcionálni a továbbiakban, a meglévő kútház elbontásra kerül és a kútfej földre süllyesztett aknába fog kerülni.

A telepen belül önálló egységként új kútház épül. A kútházban kerül elhelyezésre a szükséges víztisztítási technológia. A kútház alatt egy zárt vasbeton medencébe kerül tárolásra a tisztított víz és onnan frekvenciaváltós szivattyú segítségével kerül eljuttatásra a vízvételi helyekre.

Útcsatlakozás, belső úthálózat

A juhászati telep működéséhez és megközelítéséhez szükséges a szilárd burkolatú út. A meglévő telep a rendezési terv szerint Köu-3 jelű egyéb, jelentős külterületei úthoz csatlakozik, **a csatlakozásokhoz sorompó kerül elhelyezésre**. A Köu-3 jelű út az Építető kezelésében van, **melynek burkolata jelenleg beton ami megmarad**. A telepi bekötőúton jelenleg egy sorompó található, de az elbontandó. Az új sorompót a fogadó épülethez közel kell kiépíteni oly módon, hogy a későbbiekben automatizálható legyen. A 0242 helyrajzszámú ingatlanon a meglévő telepi bekötőút meglévő kitérőjéhez kapcsolódóan egy hídmérleg kiépítése szükséges.

Csapadékos időjárás esetén és az állatok téli takarmányozásának biztosítása érdekében szilárd burkolat kiépítése szükséges a szállítójárművek részére.

A meglévő **juhászati** telep jelentősen leromlott aszfalt és betonburkolattal rendelkezik. A **juhászati telep** meglévő **beton burkolat** nyomvonal **részbeni** felhasználásával és **új -kiegészítő-** nyomvonal **kiépítésével együtt kerül kialakításra a belső úthálózat**. A telepi út egyoldali eséssel min. 3,5 méter széles egyrétegű betonútból kerül kialakításra a környezetébe való illeszkedéssel. A telepi bekötőúton a meglévő kiszélesítéshez hasonlóan és belső összekötő úton kiszélesítés kiépítése szükséges az esetleges kétirányú forgalom biztosítása érdekében. A betonburkolatok mellé minden esetben erősített padka építése javasolt.

A tervezett juhászati telep belső út építése a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 47. § 8. pontja szerint „közforgalom előtt elzárt magánút” lesz, mivel sorompóval elzárásra kerül.

Csapadékvíz elvezetés

A telep burkolt felületeiről és tető felületeiről levezetésre kerülő csapadékvíz összegyűjtésre kerül. Az összegyűjtött csapadékvíz a telep melletti csapadékvízelvezető árokba kerül elsődlegesen bevezetésre. A tűzvíztározó tó túlfolyója az érintett területen kiépítendő csapadékvízelvezető árokba kerül bevezetésre.

A csapadékvíz éves várható mennyiségének figyelembevételével kerülnek meghatározásra a csapadékvíz gyűjtő hálózatok.

Elsődlegesen földmedrű elvezető árok kiépítése javasolt, de a tető felületekről lefolyó vizek bevezetésénél az erózió elkerülése érdekében mederburkolat ajánlott. A tetőlefolyóktól zárt csatorna kiépítése szükséges az elvezető árok felé.

A telep csapadékvíz elvezető hálózata és annak befogadójának kialakítására külön vízjogi létesítési engedély tervdokumentáció készítése szükséges a befogadó megvizsgálásával együtt.

A beruházáshoz közvetve kapcsolódó létesítmények

Hídmérleg

A telepre érkező input anyagok és a telepről kiszállításra kerülő anyagok és jószágok súlymérésére szolgál a 0242 hrsz területen megépítésre kerülő hídmérleg.

Csapadékvíz elvezetés rendezése

A 0225/2, 0222 és 0221 hrsz területeken a csapadékvíz elvezetés fejlesztése a területi vízelvezető rendszerbe történő integrálással vízjogi engedély birtokában.

Légvezeték kiváltása földkábelre

A 0222, 0230, 0242, 0243/1, 0244 hrsz területeken a meglévő elektromos légvezeték kiváltása megtörténik 4x240mm² keresztmetszetű, 0,4 kV-os mértáramú elektromos földkábelre.

Fotovoltaikus háztartási kieserőmű telepítése

A 0243/1 hrsz területen a meglévő gépszín épületen, 50kW teljesítményű HMKE kerül telepítésre a 0243/1 hrsz-en lévő épületek, a 0244 hrsz-en lévő bikaszállás és a 0225/2 hrsz-en épülő épületek villamos energiaigényének biztosítására.

2.2.5. A tevékenység megvalósításának leírása

A tervezett beruházást a Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatósága KEHOP Plusz pályázati forrásból tudja megvalósítani.

A megvalósíthatósági tanulmány, valamint a szakmai dokumentáció és megvalósíthatósági koncepció alapján elkészített költségbecslés alapján tudja majd az Igazgatóság a pályázatát benyújtani a pénzügyi források megszerzésére.

Az előzetes engedélyek beszerzését követően az engedélyes tervek elkészítésére kerül sor, az engedélyeztetéseket követően a kiviteli tervek elkészítése és a kivitelezési munkákra vonatkozóan a közbeszerzés lefolytatása szükséges, majd a kivitelezési munkálatokkal folytatódik a projekt lebonyolítása. Az épületek használatbavételi és vízi létesítmények üzemeltetési engedélyek beszerzésével záródik a megvalósítási folyamat.

2.2.6. A tevékenységhez szükséges teherszállítás nagyságrendje

A kivitelezés során jelentkező teherforgalom döntően az építőanyag szállításhoz kapcsolódik. Ütemezése az építési folyamatokhoz szorosan kapcsolódik.

A telep üzemeltetése során a téli időszakban az állatok takarmányozásához kapcsolódó telepi és beszállítói teherforgalommal kell számolni. Kisebb részben jelentkezik az esetlegesen elhullott állatok ártalmatlanító helyre történő elszállításából eredő teherforgalom, illetve a személyi forgalom.

Nyári időszakban a telepi teherforgalom mérséklődik, döntő részben az istállótrágya juhodályokból történő kitárolásából és telepről történő kiszállításából tevődik ki.

2.2.7. A már tervbe vett környezetvédelmi intézkedések

Az előzetes vizsgálati dokumentáció elbírálását követően a Békés Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztálya, valamint az eljárásban részt vevő szakhatóságok által előírtak szerint fog a beruházó eljárni a beruházás további előkészítése és megvalósítása során.

A jelen szakaszban a kivitelezés és az üzemeltetés során tervbe vett levegőtisztaság- védelmet, zaj- és rezgésvédelmet, felszín alatti vízminőség védelmet, hulladékgazdálkodást, épített környezet védelmet, élővilágvédelmet, talajvédelmet érintő környezetvédelmi intézkedéseket a 2.4. fejezet vonatkozó fejezetei tartalmazzák.

2.2.8. A tevékenység telepítéséhez, megvalósításához szükséges kapcsolódó műveletek

A telepítés miatt bányauzem, célkitermelőhely vagy lerakóhely létesítése és üzemeltetése nem szükséges. A telepítéshez nem szükséges tereprendezés vagy mederkotrás.

A megvalósítás során keletkező hulladékokkal történő gazdálkodás, és szennyvízkezelés az előzetes vizsgálati dokumentáció 2.4. fejezet vonatkozó részeiben áttekintő jelleggel kerül bemutatásra, részletesen az engedélyes tervekben kerül kimunkálásra.

A telep vízellátásának biztosítása saját fúrt kútról megvalósítandó vízkivétellel fog történni víztisztítást követően. Részletes bemutatása a tervezés jelen szakaszában nem lehetséges, a vízjogi létesítési engedélyes szakaszban fognak tervezési adatok rendelkezésre állni.

2.3. A számításba vett változatok összefüggése, amelyek befolyásolták a telepítési hely és a megvalósítási mód kiválasztását

A Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság a Kardoskút Sóstói telepének fejlesztését a jól használható épületek megtartásával és új épületek építésével tervezi megvalósítani mindezt úgy, hogy a megmaradó és az új épületek egységet képezzenek.

A tervezők első lépésben a Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatósága által megadott paramétereket (állatlétszám, tartástechnológia, kiszolgáló létesítmények, dolgozói létszám) figyelembevéve elkészítették a beruházás koncepciótervét.

Előzők alapján a telep fejlesztésére, valamint megvalósítási módjára a beruházónak konkrét elképzelése volt.

A mélyalmos tartástechnológiában keletkező szerves trágya tárolására nem kerül külön trágyatároló tér építésre. A vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről szóló 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet 8. § (9) alapján ha a mélyalmos tartás esetén, valamint az extenzív legeltetési állattartás ideiglenes szálláshelyein képződött trágya, illetve a karámföld az e rendeletben meghatározott szabályok szerint közvetlenül termőföldre kerül, akkor trágyatároló építése nem szükséges abban az esetben, ha a trágya felhalmozódása az istállóban vagy az ideiglenes szálláshelyen legalább 6 hónapig biztosított. Az alkalmazott technológiának biztosítania kell, hogy ne történjen kijuttatás az e rendelet előírásai szerint tiltott vagy trágyázásra nem alkalmas időszakban.

Az állatok mélyalmos tartástechnológiával való tartása során a trágya évente 1 alkalommal kerül kitérítésre, a trágya mezőgazdasági földterületre történő kihordása azonnal megvalósul.

2.4. A környezet igénybevétele várható mértékének előzetes becslése a tevékenység szakaszaiként

Az alábbiakban környezeti elemenként kerülnek bemutatásra a 0225/2 hrsz-en megvalósuló beruházások, valamint a környező ingatlanokon a beruházáshoz kötődő fejlesztések várható környezeti hatásai külön a kivitelezés, külön az üzemeltetés és a **felhagyás** vonatkozásában. **A tervezett tevékenységek (kivitelezés, üzemeltetés, felhagyás) környezeti hatásainak helyrajzi számos kimutatását az 1. sz. táblázat, térképi ábrázolását a 2. sz. melléklet E-5 „A tervezett tevékenység összesített hatásterületének lehatárolási helyszínrajza” szemlélteti.**

A beruházás során megépülő **infrastruktúra éghajlatváltozással kapcsolatos rezilienciája az 5. sz. mellékletben** kerül bemutatásra.

A felhagyás során várható hatások nem kerültek vizsgálatra, mert a tervezett beruházás célja hosszú távon, **több, mint 50 éven keresztül** biztosítani az állattartáshoz szükséges infrastrukturális feltételeket.

Tekintettel arra, hogy a tervezett projekt barnamezős beruházásként kivett major művelési ágú területen, továbbá védett természeti és NATURA 2000 területen valósul meg, a beruházással érintett területen az **élővilág felmérésére** került sor a terület alapállapotának felvétele céljából, melyet a **3. számú melléklet** tartalmaz.

A felmérés során fényképdokumentáció készült (**6. sz. melléklet**).

2.4.1. Levegőtisztaság védelem

a) Kivitelezés

A kivitelezési munkák során légterhelést okoz a szállító járművek forgalmából adódó kibocsátás. Tekintettel arra, hogy ezen járművek a közúti járművek forgalomba helyezésének és forgalomban tartásának műszaki feltételeiről szóló 6/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet, valamint a közúti járművek környezetvédelmi felülvizsgálatának szabályairól 77/2009. (XII. 15.) KHEM– IRM– KvVM együttes rendelet alapján érvényes forgalmi engedéllyel rendelkeznek, a szállítás- és munkavégzés során a járművek légszennyező anyag kibocsátása nem okoz határérték feletti káros terhelést.

Amennyiben előre nem látható műszaki hiba következtében a szállító és munkavégző járművek olyan mértékű meghibásodást szenvednek, hogy az üzemelés során nem tudják az előírt határértékű kibocsátást teljesíteni, a hibaelhárítást a jármű autójavító műhelyben történő javításával mielőbb el kell végezni.

A járműforgalom a beruházás területén föld közegen zajlik, így porszenyeződés várható főleg a száraz, nyári időszakban.

A porszenyeződés minimalizálása érdekében a beruházás területén lévő felvonulási utakon a száraz nyári időszakban folyamatos locsolás biztosítása szükséges.

b) Üzemeltetés

Az üzemeltetés során a telep működtetéséhez kapcsolódó tehergépjármű és személygépjármű forgalom okoz légterhelést.

Tekintettel arra, hogy ezen járművek a közúti járművek forgalomba helyezésének és forgalomban tartásának műszaki feltételeiről szóló 6/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet, valamint a közúti járművek környezetvédelmi felülvizsgálatának szabályairól 77/2009. (XII. 15.) KHEM– IRM– KvVM együttes rendelet alapján érvényes forgalmi engedéllyel rendelkeznek, a szállítás- és munkavégzés során a járművek légszennyező anyag kibocsátása nem okoz határérték feletti káros terhelést.

Amennyiben előre nem látható műszaki hiba következtében a szállító és munkavégző járművek olyan mértékű meghibásodást szenvednek, hogy az üzemelés során nem tudják az előírt határértékű kibocsátást teljesíteni, a hibaelhárítást a jármű autójavító műhelyben történő javításával mielőbb el kell végezni.

Az állatok tartása mélyalmos tartástechnológiával valósul meg, a trágya évente 1 alkalommal történő kitérőlésével és mezőgazdasági földterületre történő kihordásával.

Mivel a mélyalmos trágyában az érési folyamatok a trágya kitérőlését követő kiszállításakor már beindultak, illetve egyes részeiben már le is zajlottak, ezért a trágyaelhordásból eredő esetleges bűzterhelés minimális, illetve a telep területére, illetve az elszállítás útvonalára koncentrálódik.

Tekintettel arra, hogy az épületkomplexum a település szélén valósul meg lakott ingatlanoktól távol, ezért az esetlegesen keletkező bűzhatás lakosságot zavaró hatásával nem kell számolni.

c) Felhagyás

A felhagyás során a telep és infrastrukturális létesítményeinek bontásához kapcsolódó tehergépjármű és személygépjármű forgalom okoz majd légterhelést.

Tekintettel arra, hogy az építmények bontásában és a lebontott építési- bontási hulladékok szállítását végző belső égésű motorral hajtott járművek vélhetően az akkor hatályos jogszabályi előírásoknak meg fognak felelni, így azok légszennyező anyag kibocsátása vélhetően nem fog határérték feletti káros terhelést okozni.

Előre nem látható tényező, hogy az elektromos vagy az egyéb alternatív hajtásrendszer mennyire lesz akkoriban elterjedt a nehézgépjárművek piacán. Amennyiben elektromos hajtású tehergépjárművek

fognak részt venni a bontási folyamatokban, akkor kibocsátásuk zéró érték lesz, egyéb esetekben pedig vélhetően lényegesen alacsonyabb, mint a belső égésű motorral hajtott tehergépjárműveknél.

Összefoglalva elmondható, hogy a kivitelezés, az üzemeltetés és a felhagyás során levegőtisztaság- védelmi szempontból a környezeti hatások várhatóan a beruházási teljes területére, azon belül is az aktuális tevékenység végzésekor éppen az adott ingatlan területére koncentrálnak.

2.4.2. Zaj- és rezgésvédelem

Kardoskút település helyi építési szabályzatáról szóló 12/2012. (X. 27.) számú önkormányzati rendelete alapján a beruházási terület övezeti besorolása Km-2 jelű – természetvédelemhez tartozó mezőgazdasági üzemi területek övezet.

a) Kivitelezés

A kivitelezési munkák ütemezése és munkarendje az engedélyes tervekben kerül kimunkálásra. A munkavégzés a kivitelező által összeállított munkaütemben, várhatóan a nappali (jellemzően 7³⁰ – 15³⁰) munkarendben fog zajlani. A munkaütem folyamatosan aktualizálásra kerül a tervezett haladási ütem és a megvalósult munka összevetésében.

A kivitelezés során a munkaterületen várhatóan a következő gépek, berendezések működésével lehet számolni:

- földmunkagépek (kotró, földtolók, rakodók),
- szállítójárművek (tehergépkocsi, transzportbeton szállító),
- döngölőgépek, vibrátorok,
- daru.

A környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII. 3.) KvVM– EüM együttes rendelet 2. sz. melléklete tartalmazza az építési kivitelezési tevékenységből származó zaj terhelési határértékeit a zajtól védendő területeken.

Az 1 év időtartamot meghaladó építési munka esetében **gazdasági területként** figyelembevéve, nappali munkavégzés mellett az építési kivitelezési tevékenységből származó zaj terhelési határértéke zajtól védendő területen 65 dB.

A műszaki számítás során a földmunkagépek, beszállító gépjárművek, útépítés gépei, egyéb gépek üzemideje 5 óra/nap, zajkibocsátásuk L_{WA} 95 dB értéken kerül meghatározásra.

Az egyenértékű zajszint meghatározása:

$$L_{Aeq} = 10 \cdot \lg \left[\frac{1}{T} \sum_{i=1}^T t_i \cdot 10^{0,1L_{wi}} \right] \text{ dB(A) összefüggés alapján}$$

T : megítélési idő (h)

t_i : az i - edik zajforrás üzemideje a megítélési idő alatt (h)

L_{wi} : az i - edik zajforrás hangteljesítmény-szintje (dBA)

Megítélési idő: $T = 8$ h

Az egyenértékű zajszint: $L_{Aeq} = \text{dB (A)}$

$$L_{Aeq} = 10 \cdot \lg (1/8 \cdot 5 \cdot 10^{0,1 \times 95}) = \mathbf{92,958 \text{ dB (A)}}$$

A vizsgált területen a háttérterhelés 55 dB értékre becsülhető.

A 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet 6. § (1) alapján jelen esetben a létesítmény zajvédelmi szempontú hatásterületének (a környezeti zajforrás hatásterületének) határa az a vonal, ahol a zajforrástól származó zajterhelés a 6. § (1) b) alapján egyenlő a háttérterheléssel (55 dB), ha a háttérterhelés kisebb a zajterhelési határértéknél (65 dB), de ez az eltérés nem nagyobb, mint 10 dB,

Számítás alapján:

$$\begin{aligned} L_i &= L_{eq} - 20 \lg r_i + 10 \lg D - 11 \\ 55 \text{ dB} &= 92,958 - 20 \cdot \lg X + 10 \cdot \lg 2 - 11 \\ X &= \mathbf{30 \text{ m}} \end{aligned}$$

Fenti állítás az adott kivitelezési kibocsátási ponttól 30 m-re teljesül, ezért tekintettel arra, hogy az épületkomplexum a település szélén valósul meg lakott ingatlanoktól távol, ezért az esetlegesen keletkező zajterhelés lakosságot zavaró hatásával nem kell számolni.

A kivitelezésnél alkalmazott gépek, berendezések zajkibocsátása nem haladja meg a megengedett határértéket, akkor erről a kivitelezőnek nyilatkoznia kell. Ha az előírt határérték nem tartható be, a környezetvédelmi hatóságtól zajkibocsátási határérték megállapítását kell kérelmeznie a kivitelezőnek.

b) Üzemeltetés

Az állattartó telep üzemeltetése során a telep üzemeltetéséből eredő, valamint személyi és teherforgalmából (anyagmozgatás, tartástechnológia gépesítése) adódó zajterhelés jelentkezik. A 27/2008. (XII. 3.) KvVM- EüM együttes rendelet 1. melléklete az üzemi és szabadidős létesítményektől származó zaj terhelési határértékeit tartalmazza a zajtól védendő területeken, ami **gazdasági területen**, csak az őszi és téli időszak, nappali munkavégzést figyelembe véve 60 dB.

A műszaki számítás során az állattartó telep folyamatos őszi/téli üzeme mellett 8 óra/nap, a beszállító gépjárművek üzemideje 3 óra/nap, zajkibocsátásuk LW_A 70 dB értéken kerül meghatározásra.

Az egyenértékű zajszint meghatározása:

$$L_{Aeq} = 10 \cdot \lg \left[\frac{1}{T} \sum_{i=1}^T t_i \cdot 10^{0,1 L_{wi}} \right] \text{ dB(A) összefüggés alapján}$$

T : megítélési idő (h)

t_i : az i -edik zajforrás üzemideje a megítélési idő alatt (h)

L_{wi} : az i -edik zajforrás hangteljesítmény-szintje (dBA)

Megítélési idő: $T = 8$ h

Az egyenértékű zajszint: $L_{Aeq} = \text{dB (A)}$

$$L_{Aeq} = 10 * \lg (1/8 * 8 * 10^{0,1 * 70}) = \mathbf{70 \text{ dB (A)}}$$

A vizsgált területen a háttérterhelés 55 dB értékre becsülhető, feltételezve, hogy a határértékek betartása teljesül.

A 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet 6. § (1) alapján jelen esetben a létesítmény zajvédelmi szempontú hatásterületének (a környezeti zajforrás hatásterületének) határa az a vonal, ahol a zajforrástól származó zajterhelés a 6. § (1) e) *alapján a gazdasági területek zajtól nem védendő részén nappal (6:00-22:00) 55 dB.*

Számítás alapján:

$$\begin{aligned} L_i &= L_{eq} - 20 \lg r_i + 10 \lg D - 11 \\ 55 \text{ dB} &= 70 - 20 * \lg X + 10 * \lg 2 - 11 \\ X &= \mathbf{2,25 \text{ m}} \end{aligned}$$

Fenti állítás a kibocsátási ponttól 2,25 m-re teljesül, ami azt jelenti, hogy az üzemeltetési tevékenységből eredő zajterhelés hatásterülete a telekre koncentrálódik.

Tekintettel arra, hogy az épületkomplexum a település szélén valósul meg lakott ingatlanoktól távol, ezért az esetlegesen keletkező zajterhelés lakosságot zavaró hatásával nem kell számolni.

c) Felhagyás

Tekintettel arra, hogy az épületkomplexum legalább 50 év üzemeltetési időszakra került megtervezésre, ezért a felhagyás során a bontási munkálatokból eredő majdani zajterhelést igen nehéz prognosztizálni.

A jelenlegi műszaki fejlettséget figyelembe véve a majdani bontási munkákat hasonló, csak az akkori kornak megfelelő technikai szintű gépek és eszközök segítségével fogják végezni, mint most, illetve mint a zajvédelmi tervfejezet a.) kivitelezés pontjában felsorolásra kerültek.

A gépek által okozott zajterhelés semmiképpen sem lesz rosszabb, mint az előbb hivatkozott fejezetben bemutatott értékek, sőt kedvezőbb értékek várhatóak megjegyezve azt a tényt, hogy a majdani jogszabályi előírásokban előírt kibocsátási határértékeket és a terület majdani övezeti besorolását nem ismerjük, de feltételezhető, hogy a kibocsátási határértékek is szigorodni fognak.

Összefoglalva elmondható, hogy a kivitelezés, az üzemeltetés és a felhagyás során zaj- és rezgésvédelmi szempontból a környezeti hatások várhatóan a beruházási teljes területére, azon belül is az aktuális tevékenység végzésekor éppen az adott ingatlan területére koncentrálódnak.

2.4.3. Vízvédelem

A felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról szóló, a 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet alapján **Kardoskút érzékeny** területen lévő településnek minősül.

A beruházással érintett területek sérülékeny földtani környezetben távlati és üzemelő vízbázist nem érintenek.

A projektterület nem érint olyan településeket, amelyek a Vásárhelyi-terv keretében tervezett árvízi tározókkal határosak.

A terület nitrátérzékeny (eutro), belvízelöntéssel fenyegetett, gyenge minőségű és mennyiségű felszín közeli, valamint felszín alatti víztesttel érintett terület. Ezen kívül gyenge ökológiai, kémiai állapotú felszíni víztest vízgyűjtő területével érintett.

a) Kivitelezés

A beruházás kivitelezése során felszíni és felszín alatti vizeket érő hatás csak havária esetén jelentkezhet. Ez esetben a szennyezés lokalizálását el kell végezni, ezt követően a keletkező veszélyes vagy nem veszélyes hulladék kezeléséről gondoskodni szükséges.

Az állatállomány itatását, a telep technológiai vízellátását, és a szakszemélyzet ivóvíz- és szociális célú vízellátását a telepen létesítendő víztermelő kút fogja ellátni.

A víztermelő kút, valamint a többi vizes létesítmény (szociális szennyvíz gyűjtő aknák, telepi csapadékvíz elvezető rendszer) létesítése a vízjogi engedélyezési eljáráshoz szükséges kérelemről és mellékleteiről szóló 41/2017. (XII. 29.) BM rendelet szerinti engedélykérelem alapján lehetséges.

b) Üzemeltetés

A tervezett beruházás NATURA 2000 területen és közvetlen környezetében évtizedek óta mezőgazdasági és természetvédelmi tevékenység folyik.

A beruházás során megépülő épületek, építmények, műtárgyak üzemeltetése során műszaki kialakításuk révén a talajvíz állapotában kedvezőtlen változásokat nem idéznek elő.

Az állattartó telepen képződő csapadékvizek összegyűjtése és elvezetése a terület meglévő vízrajzába integrálódik, részben elszikkad, részben elvezetésre kerül.

A szociális épületben keletkező kommunális szennyvizek gyűjtése egy 5 és egy 10 m³-es, előregyártott, vízzáró vasbeton aknában történik. A nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz befogadói nyilatkozat alapján az ALFÖLDVÍZ Zrt. üzemeltetésében lévő orosházi szennyvíztisztító telepre kerül majd beszállításra.

Esetleges havária esemény bekövetkezésekor a környezetkárosodás megelőzésének és elhárításának rendjéről szóló 90/2007. (IV. 26.) Korm. rendelet 6. § alapján NATURA 2000 területen a Nemzeti Park által készített kárelhárítási területi terv alapján kell eljárni.

c) Felhagyás

A tevékenység majdani felhagyását követően a víztermelő kút eltömedékelésre kerülhet az akkor hatályos jogszabályi előírásoknak megfelelően. Az állattartás megszűnésével megszűnnek a vízhasználatok (vízkitermelés az állatok itatására és emberi fogyasztásra) és ezáltal a környezeti terhelések (rétegvízből való vízkitermelés, szociális szennyvíz képződése), a területre majdan lehulló csapadékvíz az üres ingatlanokon természetes módon kerül a földfelszínre, majd szivárog be a talajba.

Összefoglalva elmondható, hogy a kivitelezés, az üzemeltetés és a felhagyás során vízvédelmi szempontból a környezeti hatások várhatóan a beruházási teljes területére, azon belül is az aktuális tevékenység végzésekor éppen az adott ingatlan területére koncentrálnak.

2.4.4. Hulladékgazdálkodás

a) Kivitelezés

Nem veszélyes hulladék

A kivitelezés építési munkái során keletkező építési hulladékok félesége és várható mennyisége az engedélyes tervekben kerül pontosan meghatározásra. A 3. sz. táblázat szemlélteti, hogy milyen hulladéktípus keletkezésére lehet számítani.

3.sz. táblázat

Hulladék megnevezése	HAK kód	Hulladék keletkezése	Mennyisége (kg/kivitelezés időtartama)	Elhelyezése
beton	17 01 01	- épületek betonozása - a nem megfelelő kivitelezés helyreállítása (bontás-javítás)	0	-
faanyag	17 02 01	- ácsszerkezeti munkák hulladéka	0	-
kábelek	17 04 11	- épületek villanszerelése	0	-
föld és kő	17 05 04	- a kivitelezés során kiszoruló föld (helyben kerül elterítésre)	177 000	helyben kerül elterítésre
kevert építési-bontási hulladék	17 09 04	- építőipari kivitelezés során	2 000	FCC Regionális Hulladéklerakó - Hódmezővásárhely
kevert települési hulladék	20 03 01	- a kivitelezés során az emberi tevékenység által keletkező kommunális hulladék	300	FCC Regionális Hulladéklerakó - Hódmezővásárhely

Az építő és munkagépek üzemeléséből az építési területen hulladék nem keletkezik.

A nem veszélyes hulladékok szállítása közben, amennyiben a darabos hulladék elszóródását tapasztalja a szállító, azt azonnal össze kell gyűjteni, és a rakománnyal együtt a célállomásra elszállítani.

Amennyiben a nem veszélyes hulladékba veszélyes hulladék keveredését tapasztalja a hulladék szállítója, a nem veszélyes hulladékot mihamarabb külön kell választani, és a rá vonatkozó átmeneti tárolási, ártalmatlanítónak történő átadási kötelezettségnek eleget kell tenni.

Veszélyes hulladék

A kivitelezés során hibás (olajszivárgás) erő- és munkagép a munkaterületen nem üzemeltethető. A munkagépek javítását, karbantartását a vállalkozónak vagy alvállalkozójának minden esetben telephelyén, illetve a javítás körülményeit biztosító szervizben kell végeznie, végeztetnie. Az esetleges havária során kiömlő olajat felitató anyaggal kell felitatni, és fémhordóban ideiglenesen tárolni.

A veszélyes hulladék ideiglenes tárolása, elszállítása és ártalmatlanítása során szigorúan be kell tartani a rá vonatkozó szabályokat és előírásokat.

A veszélyes hulladék szállítását, ártalmatlanítását csak a megfelelő engedéllyel rendelkező szállító járművek és szervezetek végezhetik. A szállításkor minden esetben ki kell tölteni az „SZ” kísérőjegyeket.

A kivitelezés során képződő nem veszélyes és veszélyes hulladékokról a hulladékkal kapcsolatos nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségekről szóló 309/2014. (XII. 11.) Korm. rendelet előírásai szerinti nyilvántartást kell vezetni és az illetékes környezetvédelmi felügyelőség felé adatszolgáltatást kell végezni a rendeletben meghatározottak szerint.

Az építési-bontási hulladék tárolásáról, elszállításáról a 191/2009 (IX. 15.) Korm. rendelet szerinti hulladék- nyilvántartó lapot kell vezetni.

Amennyiben a veszélyes hulladék elszállítása során a veszélyes hulladék elszóródását, kifolyását tapasztalja a szállító, a szállítmány ADR szerinti utasításának megfelelően kell eljárnia.

b) Üzemeltetés

Nem veszélyes hulladék és egyéb anyagáram

Az üzemeltetés során várhatóan képződő hulladékokat a 4. sz. táblázat szemlélteti.

4.sz. táblázat

Hulladék megnevezése	HAK kód	Hulladék keletkezése	Mennyisége (kg/év)	Kezelése
éles, hegyes eszközök (kivéve a 18 02 02)	18 02 01	- állatok egészségügyi ellátása	5	arra engedéllyel rendelkező ártalmatlanító részére átadás
kevert települési hulladék	20 03 01	- az üzemeltetés során az emberi tevékenység által keletkező kommunális hulladék	1 000	a települési hulladékgazdálkodási közszolgáltatás keretében történő ártalmatlanítás
További keletkező anyagáramok				
állati hulla		- állattartás (1 % elhullás)	500	ATEV Zrt. részére történő átadás
állati ürülék, vizelet és trágya (beleértve a szennyezett szalmát)		- mélyalmos állattartás	205 000	mg-i hasznosítás
NKÖHSZ (nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz)		- szociális szennyvíz	18 000	ALFÖLDVÍZ Zrt. orosházi szennyvíztisztító telep

Az állatok egészségügyi ellátása során keletkező elhasznált tű arra engedéllyel rendelkező szervezet részére kerül átadásra. Az elhullott állati tetemet az ATEV Zrt. szállítja el.

A mélyalmos tárgya tárolása kitérővel követően mezőgazdasági területre kerül elszállításra és bedolgozásra.

A szociális épületben keletkező szociális szennyvizek vízzáró vasbeton aknában kerül összegyűjtésre, amely telítődését követően befogadó nyilatkozat alapján települési szennyvíztisztító telepre szállítható.

Veszélyes hulladék

A telepen az állatok egészségügyi ellátása során keletkező veszélyes hulladékok keletkezésével lehet számolni, melyeket az 5. sz. táblázat tartalmaz.

5.sz. táblázat

Hulladék megnevezése	HAK kód	Hulladék keletkezése	Mennyisége (kg/év)	Kezelése
veszélyes anyagokat maradékként tartalmazó vagy azokkal szennyezett csomagolási hulladék	15 01 10*	állatok egészségügyi ellátása	5	MOHU koncesszió hatálya alá tartozó hulladékáram, arra engedéllyel rendelkező ártalmatlanító részére átadás
egyéb hulladék, amelynek gyűjtése és ártalmatlanítása speciális követelményekhez kötött a fertőzések elkerülése érdekében	18 02 02*		10	arra engedéllyel rendelkező ártalmatlanító részére átadás

A veszélyes hulladék ideiglenes tárolása, elszállítása és ártalmatlanítása során szigorúan be kell tartani a rá vonatkozó szabályokat és előírásokat.

A veszélyes hulladék szállítását, ártalmatlanítását csak a megfelelő engedéllyel rendelkező szállító járművek és szervezetek végezhetik. A szállításkor minden esetben ki kell tölteni az „SZ” kísérőjegyeket.

Havária esetén a munkavégző járműből műszaki meghibásodás miatt kőolaj származék kerülhet a talajra. A kikerült anyagot azonnal lokalizálni kell, majd átmeneti tárolásáról, jogosultsággal rendelkező hulladékkezelőnek történő átadásáról gondoskodni kell.

Az üzemeltetés során képződő nem veszélyes és veszélyes hulladékokról a hulladékkal kapcsolatos nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségekről szóló 309/2014. (XII. 11.) Korm. rendelet előírásai szerinti nyilvántartást kell vezetni és az illetékes környezetvédelmi felügyelőség felé adatszolgáltatást kell végezni a rendeletben meghatározottak szerint.

c) Felhagyás

A felhagyás során a bontási munkálatokból várhatóan képződő hulladékokat a 6. sz. táblázat szemlélteti.

6.sz. táblázat

Hulladék megnevezése	HAK kód	Hulladék keletkezése	Mennyisége (kg/kivitelezés időtartama)	Elhelyezése
beton	17 01 01	- épületek betonelemeinek bontása	a majdani bontási tervekben kerül meghatározásra	hasznosító
cserép	17 01 03	- tetőszerkezet bontása		hasznosító
faanyag	17 02 01	- ácsszerkezetek bontása		hasznosító
bitumen	17 03 02	- útburkolat bontása		hasznosító
kábelek	17 04 11	- épületek villanyvezetékeinek bontása		hasznosító
kevert építési-bontási hulladék	17 09 04	- épületek bontása		hasznosító
kevert települési hulladék	20 03 01	- a bontás során az emberi tevékenység által keletkező kommunális hulladék		hulladéklerakó

Összefoglalva elmondható, hogy a kivitelezés, az üzemeltetés és a felhagyás során hulladékgazdálkodási szempontból a környezeti hatások várhatóan a beruházási teljes területére, azon belül is az aktuális tevékenység végzésekor éppen az adott ingatlan területére koncentrálódnak.

2.4.5. Talajvédelem

A Csongrádi-sík kistáj a Tisza-völgy irányába enyhén lejtő, a Maros-hordalékkúpsíksághoz kapcsolódó tökéletes síkság. Kis lejtésű, alacsony ármentes síkság, amit rossz lefolyású mélyedések tagolnak. A Tisza és a Maros áradásai által kialakított holocén felszín, ahol a felszíni formákban változatosságot a lösziszapos felszín szikes agyaggal kitöltött erodált mélyedései és a Száraz-érhez kapcsolódó, különböző feltöltöttségi állapotban levő morotvák, morotvaroncok jelentenek.

A táj DNy-ről veszi körül a Maros hordalékkúpját. Területe sík, amelyet homokvonulatok kísérté folyóholtágak tarkítanak. A felszínt lösziszap fedi. A talajvíz átlagos mélysége 2 és 4 m közötti. A talajtakaró változatos, amelyben a csemozjom talajtípusok a meghatározók (80%).

A beruházási területet érintően is jelentős a löszös alapkőzetén kialakult szikes talajok kiterjedése (18%). A réti szolonyec talajok 9%-on, a sztyepesedő réti szolonyec talajok 8%-on, a szolonyeces réti talajok pedig 1%-on fordulnak elő.

a) Kivitelezés

A kivitelezés építési munkái során az épületek alól kiszoruló föld helyben kerül elterítésre.

A munkavégzési technológia be nem tartása során a talajfelszínre, munkaárokba darabos hulladék kerülhet, aminek felszedését azonnal el kell végezni, és üzemi gyűjtőhelyen el kell helyezni.

A munkát végző jármű meghibásodása esetén kőolaj származék kerülhet a talajfelszínre. Lokalizálást, felszedését követően a veszélyes hulladék átmeneti tárolására, ártalmatlanítónak történő átadásáról gondoskodni kell.

b) Üzemeltetés

Az építmények műszaki kialakítása megakadályozza, hogy az üzemeltetés során a földtani közeget a tevékenységből eredő szennyező hatás érje.

Havária esetén, például a munkavégzés során a munkagépek esetleges műszaki meghibásodásból adódóan kőolaj származék kerülhet a talajfelszínre. Lokalizálást, felszedését követően a veszélyes hulladék átmeneti tárolására, ártalmatlanítónak történő átadásáról gondoskodni kell.

c) Felhagyás

Az állattartás felhagyását és az épületek bontását követően talajvédelmi szempontból hamar helyreáll a talaj természetközeli állapota.

A bontás ideje alatt a kivitelezés során előforduló átmeneti hatásokkal lehet számolni.

Összefoglalva elmondható, hogy a kivitelezés, az üzemeltetés és a felhagyás során talajvédelmi szempontból a környezeti hatások várhatóan a beruházási teljes területére, azon belül is az aktuális tevékenység végzésekor éppen az adott ingatlan területére koncentrálnak.

2.4.6. Az épített környezet védelme

Kardoskút település helyi építési szabályzatáról szóló 12/2012. (X. 27.) számú önkormányzati rendelete alapján a beruházási terület övezeti besorolása Km-2 jelű – természetvédelemhez tartozó mezőgazdasági üzemi területek övezet.

Az övezet előírásai:

„19.§ (2) A Km jelű mezőgazdasági üzemi területek övezetei:

- b. a Km-2 jelű övezet a természetvédelemhez kapcsolódó mezőgazdasági üzemi területek övezete, ahol a hagyományos rendeltetésű (istálló, terménytároló, lakóház) épületek kialakításánál (külső felületképző anyaghasználat, tömegforma) a pusztai magyar népi építészeti hagyományokhoz kell igazodni.”

19. § (4) A Km-2 jelű övezet a természetvédelemhez kapcsolódó mezőgazdasági üzemi területek övezete. Az övezetben valamennyi, jelen rendelet 19.§ (1) bekezdésében felsorolt épületet el lehet helyezni, ha ahhoz az illetékes természetvédelmi hatóság hozzájárul.”

„21.§ Különleges területen betartandó beépítési paraméterek

	A	E
1	Különleges területek övezetei	
2	szabályozott mutatók megnevezése	építési övezetek
3		Km-2
4	megengedett legnagyobb beépítettség (%)	30
5	terepszint alatti beépítés (%)	0
6	megengedett legnagyobb építménymagasság (m)	7,5, amely igazolt technológiai igény esetén 25,0m-ig növelhető
7	megengedett legkisebb telekterület (m ²)	10000
8	legkisebb zöldfelület (%)	40
9	beépítési mód	SZ
10	előkert (m)	5,0
11	legkisebb oldalkert (m)	5,0
12	legkisebb hátsókert (m)	6,0

a) Kivitelezés

Az érintett területeken a Kardoskút rendezési terve alapján régészeti terület nem található. **A tervezett beruházás a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény (a továbbiakban: Kötv.) 7. § 20. pontja szerint nagyberuházásnak is minősül**, így a Kötv. 23/C. § (1) bekezdése szerinti előzetes régészeti dokumentációt (továbbiakban: ERD-t) kell készíteni, amit az örökségvédelmi hatósághoz be kell nyújtani. Az ERD készítésével egyidejűleg lőszermentesítési hatástanulmányt kell készíteni.

b) Üzemeltetés

Az üzemeltetés során be kell tartani a hatóságok által kiadásra kerülő engedélyekben foglalt épített környezet védelmére vonatkozó előírásokat.

c) Felhagyás

A tevékenység felhagyását és az építmények elbontását követően kerül majd meghatározásra a terület új besorolása és a területre vonatkozó szabályozás.

Összefoglalva elmondható, hogy a kivitelezés, az üzemeltetés és a felhagyás során az épített környezet védelmének szempontjából a környezeti hatások várhatóan a beruházási teljes területére, azon belül is az aktuális tevékenység végzésekor éppen az adott ingatlan területére koncentrálnak.

2.4.7. Táj- és élővilág védelem

A beruházás kapcsán természetvédelmi szakértő által készített természetvédelmi tervfejezet készült, melyet a **3. sz. melléklet** tartalmaz.

A szakvélemény összefoglalója alapján a KMNP Kardoskúti Tájegység Sóstói-telepén a cigája állomány tartási és tenyésztési helyéül szolgáló épületek megvalósítása a jelenlegi tájképet nem befolyásolná, a telephely jelenleg is állattartó telepként funkcionál.

Az állattartó épületek falazata természetes anyagból készül, héjazata a hagyományos tartástechnológiának legmegfelelőbb nádtetővel kerül kialakításra. Az épület összképe a hagyományos hodály jellemzőit mutatja, míg a szociális épület összképe a környékre jellemző építészeti jegyeket hangsúlyozza.

A tervezett beruházás a táj és épített környezet állapotában nem okoz olyan változást, ami érdemben különbözik a beruházás megvalósulása nélküli állapotoktól. **A tevékenység felhagyását követően gyorsan visszaállnak a területre jellemző és a tájat meghatározó természetes élőhelyi és élővilág állapotok.**

2.5. A környezetre várhatóan gyakorolt hatások előzetes becslése

2.5.1. A hatótényezők által előidézett hatásfolyamatok

Az épületek műszaki védelmének kialakítása révén nem keletkeznek hatótényezők, melyek kedvezőtlen hatásfolyamatokat idéznének elő az egyes környezeti elemekben.

2.5.2. A hatásfolyamatok kiterjedésének vizsgálata

A 2.4. fejezetben részletesen bemutatásra kerültek az állattartó épületkomplexum kivitelezése és az üzemeltetése során fellépő esetleges környezeti hatások.

A hatásfolyamatok közvetlenül a beruházással érintett területre és közvetlen környezetére terjednek ki. A beruházással érintett terület lehatárolását a rajzmelléklet E-1 E-2 és E-3 számú helyszínrajza szemlélteti.

2.5.3. Az esetlegesen fellépő környezeti állapotváltozások

A 2.4. fejezetben bemutatottak alapján megállapítható, hogy a tervezett beruházás a természeti környezetre, az országos jelentőségű védett területre, a NATURA 2000 területre és élőhelyeire, illetve a területek kijelölésének alapjául szolgáló fajokra és környezeti elemekre gyakorolt hatása nem jelentős, azokban állapotváltozást nem idéz elő.

2.5.4. A NATURA 2000 területet érintő hatások

A tervezett beruházás által érintett szántóterület jellegét és nagyságát tekintve az országos jelentőségű védett terület védetté nyilvánítási célját, úgymint a fokozott tűzokvédelmet és az állomány fenntartásának biztosítását nem veszélyezteti. A beruházás célját tekintve – mint a védett gyepterületek legeltetési kezelésére használt állatállomány állattartó telepének létesítése – éppen elősegíti az előbbi cél elérését.

2.5.5. Az országhatáron áterjedő környezeti hatás bekövetkezésének lehetősége

A tervezett beruházás kivitelezésének és üzemeltetésének nincs országhatáron áterjedő környezeti hatása.

2.5.6. Hatásbecslési dokumentáció

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 14. sz. melléklete szerint elkészített hatásbecslési dokumentációt a **4. sz. melléklet** tartalmazza.

Összefoglalva elmondható, hogy a kivitelezés, az üzemeltetés és a felhagyás során az élővilág védelme szempontjából a környezeti hatások várhatóan a beruházási teljes területére, azon belül is az aktuális tevékenység végzésekor éppen az adott ingatlan területére koncentrálnak.

3. Összefoglalás

A tervezett beruházás elsődleges célja a Kardoskút 0225/2 hrsz. területen, hogy az új őshonos juhhodályok, új szociális épület, belső út- és közműhálózat, új víztermelő kút, új kútház, és tűzivíz tároló építésének megvalósítását követően a telepen folytatott juhtartás körülményei javuljanak mind az állattartás, mind az azt kiszolgáló infrastruktúra fejlesztésével.

A fejlesztéshez kapcsolódóan megvalósul továbbá a meglévő elektromos légvezeték kiváltása elektromos földkábelre, a csapadékvíz elvezetés fejlesztése, a meglévő gépszín épületen fotovoltai kiserőmű telepítése és hídmérleg építése.

Tekintettel arra, hogy a tervezett beruházás védett természeti területen és NATURA 2000 területen valósulna meg, a beruházó előzetes vizsgálati eljárás iránti kérelemmel fordul a környezetvédelmi hatósághoz.

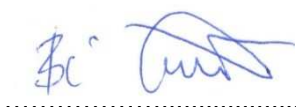
Az előzetes vizsgálati dokumentáció a 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 4. sz. melléklete szerinti tartalommal elkészült és benyújtásra kerül a Békés Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztályához az előzetes vizsgálati eljárás iránti kérelem mellékleteként.

A dokumentációban a jelenleg rendelkezésre álló adatok alapján bemutatásra került a beruházás volumene, valamint a projekt az egyes környezeti elemekre és természeti környezetre gyakorolt várható környezeti hatása, **valamint hatásterülete** a kivitelezés, az üzemeltetés **és a tevékenység felhagyása** során.

Összefoglalva elmondható, hogy a tervezett beruházásnak az egyes környezeti elemekre és a természeti környezetre, az országos jelentőségű védett területre, a NATURA 2000 területre és élőhelyeire, illetve a területek kijelölésének alapjául szolgáló fajokra gyakorolt hatása nem jelentős.

A beruházás célját tekintve – mint a génmegőrzés szempontjából kiemelten fontos, valamint a védett gyepterületek legeltetési kezelésére használt cigája juh állatállomány állattartó telepének korszerűsítése és bővítése – éppen elősegíti a természetvédelmi célok elérését.

Békéscsaba, 2024. március 29.

Biró Zsolt
okleveles építőmérnök
tervező, ügyvezető
KÉ-K; VZ-TEL; VZ-VKG; 04-0420

Bagyinka Ferenc
okl. környezetgaz. agrármérnök
környezetvédelmi szakértő
SZKV-1.1; 1.2; 1.3; 1.4; 04-0592